

ÉLETTÜNK

XXV. évf. 9. szám (25. Jahrg. Nr. 9.)

Az európai magyar katolikusok lapja

1993. szeptember.

P. SZÖKE JÁNOS SDB.:

Vár bennünket Esztergom

Amikor 1991 májusában átgördült a magyar határon Mindszenty József bíboros-hercegprímás földi maradványaival a díszkíséret autóoszlopa, szívünk erősebben dobogott. Ennek több oka volt.

Hosszú idő után örömmel hallhattuk, hogy a magyar határőrség zenekara nem az „Internationale” dallamát játszotta, hanem ősi, magyar és vallásos énekek remekbefoglalt melódiáit. Más volt a helyzet, amikor a nagy Bíboros vállára vette a hazátlanság keresztjét. Távozását senki sem láthatta, mert az országból a szó szoros értelmében kilopták. Ezzel ellentétben állt a magyar hívők sokasága, amely az emlékezetes tavaszi napon, Hegyeshalomtól Esztergomig elkísérte őt. Sokan ezt a felejthetetlen utat úgy jellemezték, hogy emberekből alkotott szeretet-lánc kísérte őt az úton, egészen a Bazilika sírboltjáig, ahol utolsó akarata szerint akar pihenni.

Az újratemetéskor elhangzott távlati remény, legyen Mindszenty bíboros esztergomi sírja a magyar nemzet zarándokhelye, 1993-ban kibontakozott valóság lett. A Bazilika attemplomát állandóan sokan keresik fel, hogy leróják tiszteletüket a Bíboros előtt és imádkoznak boldoggáavatásáért. Országos szinten akkor vált tudatossá az esztergomi zarándoklat, amikor a Budapestről a Városmajori Jézus Szíve Plébánia kezdeményezésére engesztelő imanapra hívták és várták nemcsak az esztergomi egyházmegye hí-

veit, hanem az egész ország katolikusait. Azokat várták, akik a nagy Bíboros szellemében az egyház és a nemzet sorsának jobbrafordulását szívükön viselik. A hívó szó a fogékony lelkekben jó talajra talált és az Esztergomi Bazilika alig tudta befogadni az imádkozó sokaságot.

Külföldről aránylag kevesen tudtak eljönni Esztergomba arra a felejthetetlen napra, mert a meghívás után csak kevés idő maradt az út megszervezésére. Ma azonban már tudjuk, hogy mit fog jelenteni 1994 májusában az engesztelő zarándoklat. A külföldön élő magyar lelképásztorok elhatározták, hogy híveikkel tudatosan készülnek Esztergomba. Egy egész éven át látható jelét adják az imának és az engesztelésnek.

Már majdnem közhellyé vált, hogy hazánkban az egyház és a társadalom a változás ellenére óriási gondokkal küzd. A bajok és problémák mellett az tud érzéktelenül elmenni, aki csak a mának él. Rádöbentünk, hogy széthúzókat maradtunk és a nehéz időben nem tudjuk egymás kezét megfogni. Közeli veszély határainkon túlról még nem fenyeget bennünket, de a belső egyenetlenségre szító emberek mindent megtesznek, hogy az oldott kéve sorsára jussunk. Hiányzik vagy hiányoznak azok a karizmatikus tekintélyt sugárzó egyéniségek, akik fel tudnák rázni a közömbös hívő és nemhívő tömeget. Éppen ezért a médiákban próbálkoznak sokan hangot adni az egyház- és nemzetmentő gondolatnak az imádság, az újraevangelizálás és engesztelés szorgalmazásával. Három konkrét valóságról van szó, amelyet a nagy ügy szolgálatába szeretnének állítani. Ez tulajdonképpen nem más, mint a józan rádöbbenés Krisztus szavaira, hogy „Nálam nélkül semmit sem tehettek”. A hozzászólások és írások mind dicséretet érdemelnek.

1945 után, amikor Mindszenty bíboros látta az ateizmus és a kommunizmus rafinált előretörését, engesztelő Mária-napokat hirdetett meg az egész országban. Aki még vissza tud emlékezni a fenséges és lélekemelő eseményre, vissza tud gondolni arra is, hogy a Bíboros minden beszédében egy konkrét esetet emelt ki a sok sebből vérző magyarság életéből. Ismeretes marad mindenki számára az óhaja, amely végleges helyet foglalt el a katolikus hagyományok sorában: egy millió imádkozó magyar. Az imádság ajánlatát Mindszenty párosította az engesztelés gondolatával és egy millió imádkozva engesztelő magyar volt az ideálja.

Szép és eredményes cselekedet lenne, ha a külföldi magyarok sorából össze lehetne állítani a milliós imádkozó tömeg egy tizedét. Ez megvalósulhat abban az esetben, ha lelkészek és a hívek összefognak. A sok lehetőség közül van egy nagyon egyszerű bevált forma: az égő gyertya fénye. Eszerint az egyházközségekben a lélekszámnak meg-

felelően hetente tovább kell adni azt a gyertyát, amely előtt a magánosok vagy a családok minden nap imádkoznak és lelkiismeretvizsgálatot tartanak. A fénynek csodálatos terjedő hatása van. A lelképásztorok közvetlen segítőitársai, az egyházközségi tanácsok, a fiatalság és az önkéntes vállalkozók támogatásával ez a lélekemelő kezdeményezés megvalósítható. Az egyház és a haza sorsáról van szó, nem szabad sem időt, sem fáradságot kímélni. Rendkívüli időben, rendkívüli együttműködésre van szükség.

Amikor imádkozunk, akkor szívünket Istenhez emeljük és beszélünk vele. Dícsérjük és áldjuk őt, hálát adunk neki és adományaiért könyörgünk. Az imádság legszebbikére Krisztus tanított meg bennünket, amikor a „Mi Atyánk” imádkozása közben az egy megszólítás mellett hét kéréssel fordulhatunk hozzá. Ne álljunk meg a kérések felsorolása mellett, mert az sokszor önző érdeket és üres fecsegést is rejthet maga mögött, hanem adjunk mi is valamit egy őszinte számadás által. Ne csak egyhetes égő gyertya mellett, hanem később is tegyük fel magunknak a következő kérdéseket:

– Milyen a kapcsolatomban Istennel az imádságban és a kötelező misehallgatással?

– Van-e bátorságom másként beszélni, mint azoknak, akik a káromkodást és az ocsmány beszédet kötőszóként használják?

– Tisztelem-e az Istentől származó emberi életet, ellenállva a fogamzásgátlásnak és az abortusz szörnyűségének?

– Belegázolok-e felebarátaim becsületébe?

– Kereszténységem csak arra való-e, hogy megkülönböztessem magamat másoktól, vagy tányleg Krisztus közösségéhez tartozom? Osztom-e az egyház anyagi gondjaiban? Segíttem-e Magyarországon egy templom restaurálásában vagy egy újrakezdődő szerzetes rend anyagi gondjain?

– Tisztességes munkát végzek-e vagy mások rovására gyorsan és könnyen akarok meggazdagodni?

– A magyarok az alkoholfogyasztásban és az öngyilkosság terén olimpiai szinten állnak. Elősegítem-e a szegényteljes csúcs elérését?

Ezzel a felsorolással nem akartam a tízparancsolatot megcsonkítani, csupán az egyhetes égő gyertya fényének akarom teret biztosítani.

A bensőséges ima és az őszinte számadás csak akkor nem lesz üres fecsegés, hanem Isten színe előtt kedves tett, ha azokat követi a kiengesztelődés. Ennek a szónak már az Ószövetségben is igen gazdag jelentése volt. Lényegében azt jelentette, hogy a bűnt eltörölni, letörölni, megtisztítani, a bűnt elvenni, kárpótlást nyújtani és megszelídíteni. Legtöbbször azonban azt jelentette, hogy kiengesztelődést kieszközölni ember vagy ál-

(Befejezés a 2. oldalon.)

Vasárnapi gondolatok

AZ ÉVKÖZI 24. VASÁRNAPRA
(szeptember 12.)

„A király elé hozták egyik adósát, aki tízezer talentummal tartozott. Mivel nem tudott fizetni, az úr megparancsolta, adják el családjával, dolgaival együtt, így törlesszen. A szolga leborult előtte és könyörgött haladéért. Az úr szíve megesett rajta, szabadon bocsátotta és elengedte adósságát.” (Mt 18,24-27)

Tízezer talentum óriási összeg volt: megtakarítására egy élet sem volt elég. Könnyelműen kiadni nem volt nehéz rövid idő alatt sem. Nagyon nehéz helyzetbe került az adós — földi urak eladták volna rabszolgának, családtagjaival együtt.

A király — természetesen a mennyei Atya — az ilyen magas adósság felett is úr: elengedheti az emberileg lehetetlent. Meg is teszi, ha erre kéri. Ilyen az Atya...

Mondhatnánk: szívesen esett meg az úr szíve a bajba jutott emberen. Szabad „kibaszálni” Isten jó szívét ha könyörgünk bűneink adósságának elengedéséért...

AZ ÉVKÖZI 25. VASÁRNAPRA
(szeptember 19.)

... A hatodik, a kilencedik és végül a tizenegyedik óra körül is kiment a gazda, hogy munkásokat küldjön a szőlőjébe. Az utóbbiakat is megkérdezte: „Miert ácsorogtok itt?” — „Mert senki sem fogadott fel bennünket.” A gazda: „Menjete ti is a szőlőbe.” (Mt 20,5-7)

Feltűnő, hogy a gazda ötször ment ki a piacra, munkásokat keresni. Nem elsősorban a munkaigényes kapálást és egyebet akarta időben elvégeztetni s ehhez számos dolgos kéz kellett. Jézus azt hangsúlyozza: a Atya különféle időben jár a különböző életfelfogású, szokású emberek után. Összegezve: mindenki után, aki valamikor életében Istenre vár

A napi munkalehetőség napi kenyeret jelent — ezt biztosítja fizikai, de lelki vonalon ugyanúgy az isteni „gazda”.

Haszon nélküli tétlenkedés az Isten nélküli élet. Értelmetlen: legfeljebb ideig-óráig tartó, rövid időre szóló értelme lehet, de örök életre szóló értelme nincs. Márpedig az ember örök boldogságra, örök életre teremtett, hivatott s lelke mélyén ezután vágyódik...

AZ ÉVKÖZI 26. VASÁRNAPRA
(szeptember 26.)

(A gazda egyik fia azt mondta: nem megyek dolgozni a családi szőlőbe, aztán megbánta és elment. A másik fia mondta: szívesen megy, de nem ment ki.) Jézus megkérdezte: melyikük teljesítette apja akaratát? Az felelték: „Az első”. (Mt 21,31)

(Folytatás a 2. oldalon.)

FRANK MIKLÓS:

Elfogadták egymást

— JEGYZET A MÜNCHENI EVANGÉLIKUS NAPOKHOZ —

Németországban a katolikus illetve evangélikus egyházi tömeg-megmozdulásoknak hosszú a hagyománya. Ezeket a két egyház a háború vége óta felváltva rendezte két évenként az ország különböző városaiban. Ebben az évben az *Evangélikus Egyházi Napok*, *Evangélikus Nagygyűlésnek* is nevezhetjük, volt soron. Színhelye a bajor főváros, München volt, melynek alig 25 %-a evangélikus. De a felekezeti különbségek megosztó jellegét nem érezni sehol. München gyakran nevezik „Egy világvárosnak, amelynek szíve van” és a lakosság nyíltszívűsége, vendégszeretete igazolja ezt a díszítő jelzőt. A katolikusok, a hivatalos egyház, a rendházak és az egyszerű hívek önkéntesen ajánlották fel az ország minden részéből és külföldről is ideáramló 125 ezer résztvevő, köztük 60 %-ban 30 éven aluli fiatal, ingyenes elszállásolását. München befogadta és elfogadta a vendégeket s így már a nagygyűlés megnyitása előtt megvalósította annak Pál apostoltól vett mottóját: „Fogadjátok el egymást”. Ez a felszólítás a rendezők elképzelésében elsősorban a Kelet és a Nyugat közti feszültségekre és nehézségekre vonatkozott és azokra, akiket a társadalom kirekesztett magából, a fogyatékosokra, az öregekre, a nagycsaládokra, a börtönből szabadultakra. Az elmúlt hetek tragikus eseményei, az idegenek, főleg törökök ellen elkövetett merényletek, fájdalmas aktualitással egészítették ki ezt a témát, sőt kifejezett hangsúlyeltolódáshoz vezettek. Már a megnyitón szólásra emel-

kedő politikusok, mint az új bajor miniszterelnök, *Edmund Stoiber* és München főpolgármestere, *Georg Kronawitter* az elharapózó idegengyűlölet ellen, egymás elfogadására hívtak fel a krisztusi szeretet jegyében. De ezt hangsúlyozta a német parlament elnöke, *Rita Süßmuth* és a fajgyűlölet áldozatának, *Martin Luther King*nek legidősebb leánya, *Yolanda King* is. A nagygyűlés több ezer rendezvénye egyébként a város számos pontján folyt le: az utcákon, tereken, a templomokban, a müncheni vásár épületeiben és leginkább a fiatalok kitörő vidámsága jellemezte. Jelentős esemény volt a *Dalai Láma* és az atomfizikus *Carl-Friedrich von Weizsäcker*, a német államelnök testvérének találkozása, akik a hit szerepéről folytattak eszmecsere az emberiség problémáinak megoldásában. A müncheni *Evangélikus Napok* eddigi tetőpontját azonban legjobban az Űrnapi lefolyt ökumenikus istentisztelet képezte a város központjában, a *Marienplatzon*. A katolikusokhoz, a müncheni érsek, *Wetter bitoros* vezette Űrnapi körmenethez csatlakoztak evangélikus testvéreink *Hanselmann* evangélikus püspökkel élükön és együtt vonultak a Városház előtti térre, ahol szinte sátorra csomózták össze a katolikus színeket jelző lila-fehér szalagokat, annak jeléül, hogy a két egyház immár egybefonódva halad az egység útján. Evangélikusok és katolikusok ezen a közös úton végre elfogadják egymást.

VASÁRNAPI GONDOLATOK

(Folytatás az első oldalról.)

Ez a gazda az emberek — földi — életéről (is) gondoskodik Atya, aki világosan kinyilvánítja akaratát. Bármennyire azt gondolhatja az ember: teljesen független vagyok (Istentől), e tévedés nem változtat a tényen: örök és időbeli földi életünk Istentől függ.

Mindenki kezében tartja viszont a döntés lehetőségét, Isten akaratának teljesítésére. Ez az alsó határ. Továbbmenően lehet Isten akaratát jól, vagy kevésbé jól teljesíteni. Micsoda különbségek lehetnek a két megvalósítás között.

Nem tudunk biztos választ adni a kérdésre, mivel vagy hogyan jutalmazza Isten az ő akaratának minőségileg magasfokú teljesítését az alacsonyabb teljesítési fokkal szemben? Ez nem is a mi dolgunk. Isten tudja, mit akar és hogyan. Örüljünk, hogy teljesíthetjük akaratát...

AZ ÉVKÖZI 27. VASÁRNAPRA (október 3.)

(Egy gazdaember számos szolgáját elküldte, hogy átvegyék a szőlőjéből származó termést. A szőlőmunkások összeverték, megölték szolgáit.) Végül a fiát küldte hozzájuk, mondván, „őt csak megbecsülik.” Azok... megölték a fiát. (Mt 21,37—39)

Isten, a „gazdaember”, rábízta a munkásokra a szőlőjét, mert megbízik bennük. Anélkül, hogy becsületességüket bizonyítani kellett volna. Mi mindnyájan „munkások” vagyunk. Isten bizalmára való érdemességünket vagy érdemtelenségünket magunknak kell bizonyítanunk...

Nagy kérdés, kit, kiket becsülünk meg szavainkkal, tetteinkkel, személyiségünkkel, tartásunkkal?...

Megölésen a dolgok visszavonhatatlan és jóvátehetetlen végét kell értenünk. Ha az ember így bánik Istennel, a minket végtelenül szerető Istennel és Fiával...

AZ ÉVKÖZI 28. VASÁRNAPRA (október 10.)

(A király elküldte szolgáit, szóljanak a meghívottaknak: jöjjenek a menyegzőre.) Ők azonban nem jöttek... Más szolgák hívására sem. Egyik a földjére ment, másik az üzlete után nézett... (Mt 22,4—5)

Jézus az emberi élet legmélyebb tartalmú ünnepére hívja az embereket, ami hasonló a házasságkötéshez. Az „ünnep”, az Istennel való szellemi és örökéletartó együttélés majdan, most tökéletlen formában.

Nincs oly ember a világon, aki nem tudná visszautasítani Isten meghívását, valamilyen kifogás felhozásával... Más kérdés, milyen magas megtiszteltetést utasít vissza...

A meghívottak megkapták a meghívást — nem biztos, hogy érdemeik alapján. Aki magát — helyes értelemben — valamire tartja és becsüli, nem valószínű, hogy magával szemben megengedhet ilyen visszautasítást: elveszti becsületét magával szemben is. Ha van...

Fejős Ottó

Hallgatni, mikor beszélni kell, szintoly nagy hiba, mint beszélni, mikor inkább hallgatni kellett volna. Széchenyi István

Egyház és világ

NEMZETKÖZI

KATOLIKUS SAJTÓKONFERENCIA

Svájc Vallis nevű tartományának székhelyén, Sionban április 19-e és 24-e között rendezték a Nemzetközi Katolikus Sajtóunió (UCIP) tanácsulását, amelyen valamennyi földrész katolikus sajtója képviseltette magát. A Vatikán részéről jelen volt John F. Foley érsek, a Tömegtájékoztatás Pápai Tanácsának elnöke. A magyar küldöttséget P. Lukács László, a Vigília főszerkesztője, a Magyar Katolikus Püspöki Kar Sajtóirodájának igazgatója, egyben az UCIP Európai Régiójának elnöke vezette.

A tanácskozás fő témája: a katolikus újságírók szerepe volt a katolikus valamint a világi tömegtájékoztatási eszközökben.

Megnyitó előadásában Foley érsek kifejezte azt a reményét, hogy a katolikus újságírók tanulmányozzák az egyház új katekizmusát, s annak tartalmát munkájuk vezérfonalának tekintik. Mint mondtotta, a katekizmus „az egyháznak, az egyház tevékenységének és tanításának” hiteles információs forrása.

P. Lukács László, az Európai Régió elnöke megállapította, hogy Közép- és Kelet-Európában a rendszerváltozás, amely a több évtizedes kommunista uralmat megszüntette, korántsem oldott meg valamennyi kérdést; az új helyzetben új feladatokkal kell szembenéznie a katolizmusnak. Mint mondtotta, láthatók reménykeltő jelei egy új kibontakozásnak, de sajnálattal kell megállapítani, hogy földrészünkön még mindig borzalmas kegyetlenkedések dúlnak a Balkánon. A konfliktusok megoldásában, a dialógus keresésében és egy új Európa spirituális felépítésében a katolikus tömegtájékoztatás szakembereire még rengeteg feladat vár — állapította meg P. Lukács László. MK

KÉT ÉVEZRED

KERESZTÉNY KULTÚRÁJA

A fenti címmel tartottak európai fórumot Rómában május 12-e és 14-e között. Megnyitóján jelen volt Scalfaro olasz köztársasági elnök, részt vettek az európai keresztény kultúra legkiválóbb képviselői. Magyarországot Andrásfalvy Bertalan, volt közoktatásügyi miniszter, képviselte, aki „A keresztény értékrendszer érvényre jutása a magyar állameszményben” címmel tartott előadást. Mihail Gorbacsov üzenetet intézett a kongresszushoz, amelyben hangsúlyozta, hogy a kereszténységnek hozzá kell járulnia egy új Európa és egy megújult világkultúra felépítéséhez. — II. János Pál pápa ugyancsak üzenettel fordult a résztvevőkhöz, amelyben rámutatott, hogy a nemzetek közti kölcsönös függés növekedése, egyre nagyobb megértést és együttműködést kíván. Értékelni kell azokat a sajátos nemzeti kultúrákat is, amelyek a közös keresztény talajból fejlődtek ki. MK

MIT KELL TUDNI AZ EUTANÁZIÁRÓL? AZ EUTANÁZIÁRÓL

(Nem hivatalos fordítás az Új Katekizmusból.)

Az Új Katekizmus kiemeli, hogy azok, akiknek életerejük gyengül, különleges tiszteletet érdemelnek. Támogatni kell a betegeket és a fogyatékosokat, hogy olyan életet élhessenek, amely a lehetőségekhez képest normálisnak tekinthető.

Függetlenül az okoktól és az eszközöktől: a halálhoz nyújtott közvetlen segítségadás abban áll, hogy véget vessen a betegek vagy haldoklók életének. Ez erkölcsileg megengedhetetlen. Az olyan cselekedet vagy mulasztás is, a-

mely — önmagában vagy szándékát tekintve — a fájdalom csillapítása érdekében halált okoz, hasonlóképpen gyilkosságnak minősül, súlyosan sérti az emberi személy méltóságát és az élő Istennek, az ember Teremtőjének a tiszteletét. A téves megítélés, amelyet az ember jóhiszeműen magáévé tehet, mit sem változtat a gyilkos cselekményen, amely mindenkor tiltandó és kizárandó.

Azoknak az orvosi beavatkozásoknak a megszüntetése, amelyek veszélyesek, rendkívüliek vagy alkalmazásuk nem valószínűsíti esetleges sikerességüket, legítimnek minősülhet. Ez az orvosi megszállottság elutasítását jelenti. Ez nem jelenti azt, hogy az ember halált akarna okozni, csupán csak elismeri, hogy bekövetkeztét nem képes megakadályozni. A döntést a betegnek kell meghoznia, amennyiben megvan rá a lehetősége és a képessége, ill. egyéb esetekben a törvény által meghatalmazottaknak, akiknek döntésük meghozatalakor figyelembe kell venniük a páciens ésszerű akaratát és legítim érdekeit.

A LEGFELSŐBB NÉMET BÍRÓSÁG AZ ABORTUSZRÓL

A Német Püspökkari Konferencia május 28-án nyilatkozatot tett közzé az Alkotmánybíróság abortusszal kapcsolatos döntéséről.

A szövetségi alkotmányos bíróság ítélete történelmi jelentőségű döntés és megjelöli, milyen úton kell továbbhaladni. Az igazi győztes az ember — írják nyilatkozatukban a német főpásztorok azzal kapcsolatban, hogy az Alkotmánybíróság megállapította: az emberi személy sérthetetlen méltósága, amelyet a Német Szövetségi Köztársaság Alaptörvényének első cikkelye biztosít, vonatkozik a még meg nem született gyermekre is.

Ezzel tehát elismerik a még meg nem született gyermek élethez való jogát a terhesség egész ideje alatt — írják a püspökök, majd emlékeztetnek rá, hogy a Legfelsőbb Bíróság döntése fokozottabban kötelezi az államot és a társadalmat arra, hogy védelmezze és segítse az anyát és gyermekét. Az országgyűlés által jóváhagyott abortusz-törvényt, különösen azt a részét, amely szerint az abortusz nem törvényellenes, az Alkotmánybíróság semmisnek nyilvánította. A német püspökök nyilatkozatukban arra szólítanak fel, hogy a családi tanácsadók bátorítsák a várandós anyát gyermeke elfogadására. Az állam és a társadalom feladata, hogy megteremtse ennek feltételeit, azaz tényleges segítséget nyújtson a lakáshelyzet megoldása, a gyermek el látása és nevelése terén. VR / MK

VÁR BENNÜNKET ESZTERGOM

(Folytatás az első oldalról.)

lat élete árán. Ez a tan tökéletes formát öltött az Újszövetségben, amikor Krisztus az ószövetségi előkép tökéletes beteljesedése a keresztén vérről szerzett kiengesztelődést és nyilvánosan adta oda őt Isten a világ bűneiért. Mi is tegyük oda bűneinket Krisztus keresztjére, hogy azoknak meghalva, az ő vérében új életre keljünk.

Ez lehet a tökéletes kiengesztelődés, amire egyénileg nagy szükségünk van, de szüksége van rá hazánknak is. Ezért imádkozunk, szálljunk magunkba és engesztelődjünk ki Istennel és felebarátainkkal mielőtt még Esztergomba menénk. A megtérés ajándékát járja ki száunkra Urunk és Megváltónknál Mindszenty József bíboros, aki halálában is győzött és vár minket Esztergomba. ■

Zarádokúton Aachenbe

Gyerekkorunk óta hallunk róla. Biztosak ma sem vagyunk benne Ezért keresésére indultunk, Münchenből Aachenbe, mintegy ötvenen, mind magyarok. Nem tarthattak vissza a napi teendők, sem a kenyérkereset, a torlódás az úton, a modern idők sok akadálya, kísértése és varázsa.

Mentünk és kerestük . . . Útközben Gutenberg szülővárosában, Mainzban. Ezúttal nem a nagy feltaláló nyomán létrejött írásközvetítő. A dóm köveinek üzenetét böngészjük. Dicső múlttól regéltek és bíztattak: Ne add fel! Tovább! Megleled! Hitegettek. Biztunk és tovább haladtunk.

Bingemél feltűnt a Rajna hömpölygő árja, mentén a szőlőligetek és a sziklacsúcsok, ezek csonka várai és a Loreley. Csábos vidék. Lebilincselő. Paradisomot ígérő a földön. Szirének csele. Megállni itt nem szabad.

Amulatunkból rövidesen felvették a vecsernyére szóló ünnepi harangok Maria Laachban. Szemünk előtt itt megélevenedett a középkor. Bencések, szerzetesek és szerzetesnők nyüzsgöttek a téren. Sokan, nagyon sokan. Majd zsúfolásig megtöltöttük az apátsági templomot. Közéjük furakodtunk és velük együtt zengtük a latin vesperást, a Magificat-ot. Velük együtt ünnepeltük apátságuk fennállásának 1000. évfordulóját, 1993. június 24-én. A kövek és lakói együtt tanúsították, hogy ők itt megtalálták, amit mi utunk során kerestünk. Angyali szirének ők a modern élet közepette, akik ha engedjük, égbe repítik a lelket. Láttuk, éreztük a biztos jelet, amelyet ha követünk, jó úton haladunk. S mi haladunk őseink Istenre szomjas lelkeivel.

tartottak bennünket. Szeretném hinni, hogy Európával, jelesül Németországgal való kapcsolat, a sokat emlegetett szerepünk annak az egy téglának a kiemelése a Berliini Falból, végleg megadja

SZENT ISTVÁN KIRÁLY
AACHENI SZOBRA

nekiünk azt az erkölcsi alapot, hogy ne kérni kelljen megegyezést Európától, hanem egyenrangú partnerként fogadjanak bennünket mindig, mert mi mindig Európáért küzdöttünk . . .”

Ezután Paskai László bíborosunk megáldja a szobrot. Mellette ott áll Kada Lajos németországi apostoli nuncius, a Magyar Püspöki Kar több képviselője, köztük Miklós házy Attila, a külföldi magyarok püspöke és sok pap. A szentmisét is ők celebrálták a Katschhofon, a dóm és Nagy Károly egykori palotája között. Mise közben felmutatják az ereklyéket, a hit tanújeleit. Mintegy ezer

MÜNCHENI ÉS STUTTGARTI ZARÁNDOKOK EGY CSOPORTJA AACHENBEN

A képen baloldalt Horváth János stuttgarti lelkész, elől középen dr. Cserhádi Ferenc müncheni plébános, tőle jobbra hátul (fejjel kimagaslóan Miklós házy Attila püspök és jobbszélen Valentiny Géza prelátnak.

Aachenben a Marschier kapuhoz érkezünk. Eleink itt nem egyszer átverekedték magukat a kapun, hogy a szentélyhez jussanak. Másnap, június 25-e, a magyar zarándokok napja. Ott szorongunk Varga Imre Szent István „kolduskirály” kinézetű, avatásra váró szobránál az aacheni dóm magyar kápolnájának külső falánál. Antall József, magyar hazánk miniszterelnöke leleplezi az aacheni dóm harmadik Szent István szobrát. Előbb németül szól, hogy a megjelent német egyházi és állami előkelőségek is értsék, majd magyarul rögtönöz: „Itt állunk az Aacheni Dóm előtt és Szent Istvánra emlékezünk. Nekünk magyaroknak ez az európai visszatérésben szimbólikus értékű. Nem szeretem, ha azt mondják, hogy most térünk vissza Európához. Mi soha nem feledkezünk meg Európáról. A szívünkben mindig Európához tartoztunk. Nem rajtunk múltot, ha évtizedeken keresztül távol-

esztendeje ezeket hétvévenként ugyanígy láthatták a zarándokok. Délután megnéztük Nagy Károly koporsóját és trónját; a Szent István, Szent László és Szent Imre ereklyéket a kincstárban, majd a város többi nevezettségével ismerkedtünk. Isten utáni nyomozásunk Aachenben nem ért véget. Egységes irányba mutató jeleket, utalásokat, indíciúkat találtunk.

Kutatásunkat Kölnben folytattuk, a Kölni dómban, amelynek szentségi kápolnájában a sekrestye mellett, a Háromkirályok koporsójának szomszédságában június 26-án magyar szentmisénken zengtük: Isten hazánkért, Boldogasszony anyánk, Isten áldd meg a magyart! Ez a templom a földi és mennyei Jeruzsálemre akarja irányítani a figyelmet. Ezt keressük? Az odavezető utat?

Vándorutunk még nem ért véget. A zarándokok útja, nyomozása a célba érésig tart. Délutánra Wormsba érkez-

Keresztények és a szabadelvűség

A Katolikus Magyar Értelmiségi Mozgalom (Pax Romana) Müncheneri Csoportja meghívására július 2-án a Katolikus Misszióban „Egyházak, vallási közösségek és szabadelvű pártok” címmel tartott előadást dr. Dornbach Alajos, jogász és politikus, a Magyar Országgyűlés alelnöke, a Szabad Demokraták Szövetsége egyik ügyvivője. A vitaestet Boór János filozófiai főiskolai tanár, a Mérleg főszerkesztője, lapunk szerkesztőbizottságának tagja vezette.

Bemutatkozása után az előadó — miután elmondta, hogy liberális beállítottságát ciszterci, jezsuita és piarista tanárai oltották belé — a szabadelvűség történetét, az evangéliumi eszmékhez való hasonlóságát vázolta fel, illetve a liberalizmus szellemi történeti gyökereit vizsgálta. Hangsúlyozta, hogy „szélsőséges liberálisok nincsenek, aki szélsőséges, az eleve nem liberális”, a kettő fogalmi elmentmondásban van egymással. Pozitíven értékelte a II. Vatikáni zsinat, főleg a Gaudium et Spes lelképásztori konstitúció tanítását, amely új dimenzióba helyezte a másként gondolkodók, így a liberálisok megítélését. Az előadó — mint mondta — Magyarországon nem kívánna több szabadelvűséget, mint amennyit a példának felhozott német Ke-

reszténydemokrata Unió (CDU - CSU) hirdet, és politikájában is sikerrel igyekszik megvalósítani.

Melyek a magyar társadalom neuralgikus pontjai? — tette fel a szónoki kérdést az előadó és a válaszadással sem maradt adós. Szerinte: az iskolai hitoktatás, az egyházi ingatlanok, az egyházak finanszírozása és a szektákkal kapcsolatban a lelkiismereti szabadság problémája. Ez utóbbinál kitért a lelkiismereti- és vallásszabadságról szóló törvény módosítására tett javaslatra, amelyet — úgy tudja — a Püspöki Kar sem támogat.

Előadása befejező részét Dornbach a tekintélyelvűség és szabadság keresztény értelmezésének szentelte. Bár a szabadságnak is megvannak a korlátai, elsősorban korlátja a mások szabadsága, — a keresztény értékrendben a szeretet, a tolerancia, a szolidaritás és segítőkészség mellett a szabadság is fontos helyet foglal el. „Szabadság és szolidaritás a mi eszményünk, összhangban a bibliai értékrenddel” — ezzel a gondolattal fejezte be előadását az SZDSZ-politikus.

A mindvégig feszült érdeklődéssel kísért előadás élénk vitát váltott ki a nagyszámú hallgatóság soraiban. (B. J.)

Hírek - események

A Vatikán Sajtóirodája közölte, hogy II. János Pál pápa szeptember 4-e és 10-e között ellátogat Litvániába, Lettországra és Észtországra. Ez lesz a pápa első látogatása a volt Szovjetunió területén.

A német püspöki kar elnöke, Karl Lehmann mainzi püspök szerint az 1994-ben Rómában esedékes püspöki szinóduson, amelyen az egész katolikus világegyház képviselteti magát, a női szerzetesrendek hozzájárulhatnának a nőkkal kapcsolatos kérdések tisztázásához. MK

Az esztergomi Vitéz János Tanítóképző Főiskola és a Zsámbéki Tanítóképző Főiskola visszakérült a katolikus egyház tulajdonába — jelentette a Magyar Kurir. Az új katolikus szellemiségű főiskolák államilag elismert oklevelet adnak ki. Ugyanakkor az egyház lehetőséget kap, hogy az egyházi kezelésbe visszakérült iskolák számára tanítókat képezhessen.

Az egyházmegyei határok kiigazítása révén létrejött kalocsa-kecskeméti főegyházmegye társszékesegyházává avatták Kecskeméten az „öregtemplom” néven ismert nagytemplomot. Az avatással egy-

tünk, ahol Luther V. Károly és a birodalmi gyűlés előtt vergődve kereste, ami után azóta is nyomoz Isten zarándok népe: a hamisítatlan és tiszta krisztusi igazságot. Mi sem csupán azért tértünk be ide, hogy megtekintsük Konrád herceg, a 955-ös Lech-mezei csata győztes vezérének sírját, akit a történészek által cáfolt legenda szerint Lehel vezér vágott fejbe kürtjével, hanem hogy őseink mintájára Istenhez közeledjünk, rátaláljunk. Őseink a Lech-mező után felismerték: nincs más Isten a keresztények Istenén kívül, Jézus az út, az igazság és az élet.

A szent helyek felkeresése nyomozás és az különös módon emlékeztet arra az életfogytiglanig tartó vándorlásra, amelynek végén keresztény hitünk és reményünk szerint célba érés Istennél és örök otthon vár ránk.

Cserhádi Ferenc (München)

időben Dankó László érseket beiktatták új tisztségébe. Az immár székesegyház előléptett templom avatási szertartásán Angelo Acerbi apostoli nuncius olvasta fel a főegyházmegye határainak módosításáról szóló pápai bullát. MK

Több mint kétezer zarándok vett részt Ausztriából és Németországból a boszniai Medjugorje kegyhelyén egy nemzetközi békefelvonuláson, amellyel szolidaritásukat és a háború áldozataival való együttérzésüket akarták kifejezni.

A Szentatya szombaton, június 26-án lengyel, német és osztrák cigányok egy csoportját fogadta az Auschwitzba deportált cigányok elgázosítása kezdetének 50. évfordulója alkalmából. A cigányok megköszönték, hogy a pápa levélben emlékezett meg a cigányság „holocaust”-járól.

II. János Pál pápa július elején kihallgatáson fogadta a Keresztények és Zsidók Nemzetközi Tanácsának ifjúsági csoportját, amely a zsidósággal folytatott vatikáni bizottsággal együtt zarándoklatot szervezett Jeruzsálemben. A pápa emlékezett a fiatalokat, hogy — mint mondta — „Jeruzsálem a béke városa. Zarándoklatot sokat ígérő jele a hívők együttműködésének, amelyet a világ oly kétségbeesetten igényel. Bárcsak az e fajta szolidaritás megnyilvánulásával Isten legyőzné a múlt ellentéteit és a jelen konfliktusait” — hangsúlyozta a katolikus egyház feje. VR

ŐSZELŐ

Üdvözlégy, hűs esővel ölelő,
idegzsongító, kedves őszelő.

Vized minden hasadt gyepet kitölt
habzsol s beszé az égett, szomjú föld.

A lángokat, miket a nyár hagyott,
záporaidal eloltogatód.

Csókoztól meggyógyul a nyári seb —
a halálé sem lehet hívősebb.

Áprily Lajos (1887—1967)

GYERMEKEKNEK

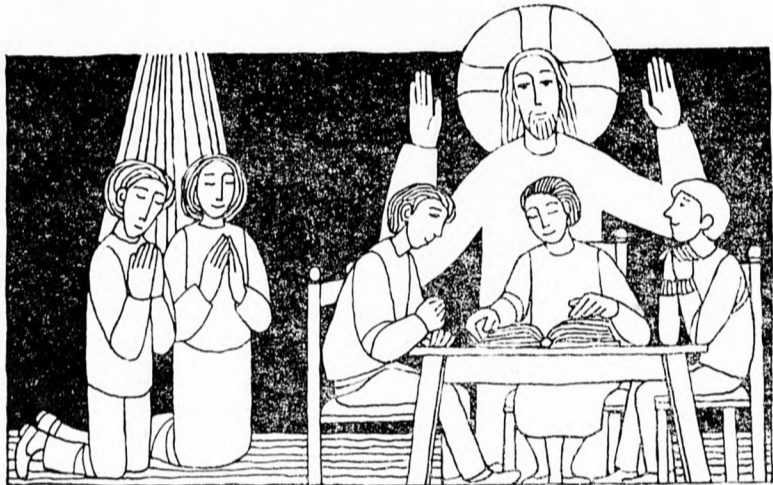
Kedves Gyermek!

Akárhogy is nézzük, bizony vége a vakációnak és vele együtt a nyárnak is. Remélem, hogy a szünet számtalakra a pihenésnek, felüdülésnek, a ritkán adódó lehetőségek kihasználásának ideje volt. Friss erővel máris nekifoghatsz az új tanév feladatainak. Habár még gyermek vagy, de máris látnod kell, hogy ennek a fele sem tréfa. Elvégre a tanévek, az iskolai eredményeid nagyban meghatározzák jövődet, sorsodat. Komolyan kell hát vened a tanulást. Tudom, hogy komolyan is veszed, olyannyira, hogy igyekszel minden erődöt megmozgatni, és minden lehetőséget kihasználni, hogy jó eredményt érj el. Tanítói, tanáraid nem fukarkodnak és komoly próbák elé állítanak. Sokszor úgy érzed, hogy az előtted tornyosuló feladatokkal nem is tudsz egyedül megbirkózni. Olyankor elkelne egy kis segítség. Néha abban bízol, hogy talán testvéred segítségedre lesz, de hamarosan be kell látnod, hogy az ő feje fölött is összecsapnak a tennivalók és csak rit-

kán van módja rá, hogy neked segítsen. Máskor meg szüleid bölcsességében reménykedsz, de ők is legtöbbször nem érnek rá, vagy értetlenül állnak feladtaid előtt, mondván: mi ezt olyan régen tanultuk, vagy éppenséggel bevallják, hogy ezt nem is tanulták. Ezekután a nagyszüleid már nem is mered megkérni. Ki marad hát, aki segíthetne neked? Talán csak nem kell magadra maradnod ekkora feladattal?!

Megnyugtatlak, hogy nem. Mert Isten alig várja, hogy segíthessen neked. Szinte ég a tenniakarástól, mikor látja, hogy segítségre van szükséged. Csak kérned kell, csak el kell fogadnod segítségét. S ő a rá jellemző bőkezűséggel feléleszti szorgalmadat, fokozza kitartásodat, növeli érdeklődésedet, pótolja hiányzó erődöt. Érdemes hát vele szövetekezned. S ha most, a vakáció végén esetleg egy kicsit kedvetlen vagy, lelkesítsen az a gondolat, hogy Istenben olyan segítőtársra találtál, aki veled és érted akar dolgozni az egész tanévben.

János atya

FIATALOKNAK

Kedves Fiatalok!

Ez alkalommal csak egy sor az évközi 23. vasárnap evangéliumából: „Ha testvéred vétkezik ellened, menj és figyelmeztessd őt négy szemközt...” (Mt 18,15—20)

Vétkezik ellened... Milyen sokféle módon lehet másokat megbántani! Vádoztak-e már igazságtalanul? Pletykáltak már rólatok?

Hallottad már? — sutogja a mindent-tudó. Hibát, félrelépést, gyengeséget fedez fel ott is, ahol talán semmi rossz, megvetni való. Hallottad már!? Ugye mások gondja, baja érdekes téma? Én tudok ám valamit, amit te nem tudsz! Igaz milyen érdekes, szórakoztató vagyok? Hallottad már!!!

Kedves Fiatalok!

Tudjuk, érezzük, az ilyen beszéd: fájdalom, sértődés forrása. Mindenki éle-

25 MILLIÓ BELSŐ MENEKÜLT

A Caritas Internationalis, a világ Karitás-szervezeteit összefogó csúciszerv, a bécsi ENSZ emberi jogi konferencián szót emelt az ún. „belső menekültek” érdekében, akik kénytelenek elhagyni otthonukat, mert gazdasági, politikai vagy etnikai nyomásnak vannak kitéve, de az ország területén maradnak. Ezek megsegítésére és emberi jogaik elismerésére alig történik valami, mert ezt egyes államok belső ügyeikbe való beavatkozásnak tekintik. A Caritas Internationalis szerint ezek száma 25 millió, több, mint a politikai menekülteké. Éppen ezért különösnek tartja, hogy a konferencia záródokumentumában ezeket csak zárójelben említik, nyilván egyes országok nyomására. SZER

tében vannak sötét szakaszok, amikor a kudarc, a szégyenletes elkerülhetetlen. S azt is tudjuk: ha ez kiderül, bíránk azonnal akad, megszólalnak az emberek, s a szenzációéhség máris sutogja: Hallottad már?...

Keressük a megoldást. Hol a baj forrása? Az ilyen magatartás elszigeteli a bajbajutottat; elrejtíti fájdalmát — senki sem tudhatja meg! — s a bűnt is megátalkodottságba kényszeríti, hiszen hogyan, miért legyen valaki az elfogult bírák előtt őszinte, nyílt?

Kegyetlen, igazságtalan, ha az emberek elsősorban csak másokról beszélnek. Mások talán féltve őrzött titkait kibeszélik, holott hallgatniuk kellene, talán éppen azért, mert megígérték! Először tudja meg a nagyvilág, majd — ha egyáltalán rákerül a sor — az is, akiről szó van! Hibás sorrend!!!

Jézus az evangéliumi részletben egy egészen más sorrendet, megoldást kínál. Együttérző, körültekintő, szeretetteljes sorrendet. Először beszéljünk meg mi — az érdekelt felek — négy szemközt mindent, ami bánt. Ha nincs megoldás? Még akkor sem kell feladni, a vészhangot meghúzni — kérjük egy bizalmas harmadik segítségét. S ha már ez sem segít: hallja s döntsön a közösség vagy akár a nagyvilág!

Rosszat híreszteltek rólad? Megbántottak, vétkeztek ellened? A béke, a nyugalom helyreállításának helyes sorrendje az, amit Jézus javasol.

De így is kérdezhetném: Megszóltál, megbántottál valakit? Mások hibáját, gyengeségét, titkát kibeszélted? — Ugye jó, hogy létezik ez a jézusi „sorrend”?

Pál atya

Nemzetközi mozgásszerűlt nyaraló tábor

Olyan korban élünk, amikor az egészséges, kisportolt emberi testet majd-hogynem vallásos kultusszal övezik. Hogy ezt üzletileg is remekül ki lehet aknázni, arra régen rájött a sportöltözéket, tornaszereket gyártó ipar épp úgy, mint az egészséges élelmezést, testápolást saját produktumaik reklámozásával istenítő cégek. Az „ép testben ép lélek” közmondásnak ez persze csak az első fele, az „ép lélek” ápolásáról, a lelket mérgező befolyások távoltartásáról a testkultusz apostolai rendszerint megfellelkeznek. Kortársaink testi fogyatékosokkal, mozgásszerűltekkel, a társadalom fejlődésben visszamaradt tagjaival nem sokat tudnak kezdeni. Még jó, ha „csak” sajnálkoznak rajtuk: „Istenem, milyen borzasztó” felkiáltással, de többnyire elfordulnak, ha tolokocsis sérültekkel találkoznak: ez a látvány zavarja őket. Ezért kerül az az emberi selejtermék a társadalom peremére. A mai ember beállítottságát ebben a viszonylatban jellemzi egy kirívó eset, amelyről néhány hónapja számolt be a német sajtó: Egy házaspár kártérítésért perelte az utazási irodát, mert az általa közvetített szállodában egy csoport fogyatékos fiatal is lakott és ez megakadályozta, hogy zavartalanul élvezhessék nyári szabadságukat. A botrányos az ügyben azonban nem is ez, hanem, hogy a bíróság a házaspárnak adott igazat és kártérítésre ítélte az utazási irodát.

Hála Istennek, vannak még akik másként éreznek, gondolkoznak és cselekszenek. Példa rá a Máltai Lovagrend által immár tizedszer megrendezett nemzetközi tábor mozgásszerűlt fiatalok számára, amelynek megszervezését ebben az évben a Magyar Máltai Lovagok Szövetsége, ill. annak magyarországi delegációja vállalta.

A tábort, amelyen 12 európai országból, köztük Erdélyből és Kárpátaljáról mintegy 150 mozgásszerűlt fiatal és ugyanannyi kísérő vett részt, Szolnok-Tiszaleten tartották, július 31-e és augusztus 7-e között. Kállay Kristóf, a Magyar Máltai Lovagok Szövetségének elnöke nyitotta meg a tábort, köszöntve a köztársasági megbízottat, Farkas Lászlót.

A nyílt levél drámát fed fel

A dráma több felvonásból áll.

Az első öröndetes: fiatal lány megkapja friss gyógyszerész diplomáját, és másokkal együtt boldogan fogadja meg, hogy embertársai egészségének és életének szolgálatába áll.

A második felvonást is öröm jellemzi a gyógyszerész pultja mögött. Fiatal édesanyáknak magyarázzák, hogy hogyan adagolják a gyógyszereket kisbabájuknak. Nagy lelkiismeretességgel dolgoznak, nehogy tévedjenek, hiszen emberéletekről van szó.

De a harmadik felvonás már tragédiába torkollik. Fogamzástól spirálokat vagy tablettákat adnak ki, amelyekről tudják, hogy a már megfogant élet kioltásának eszközei, megakadályozzák a megtermékenyített petesejt életani beágyazódását az anyaméh nyálkahártyájába.

Csak súlyosbítja lelkiismeretük terhét, hogy azok, akiknek kiadják, a legtöbb esetben erről nem is tudnak. Ők bizalommal fordultak annak a társadalomnak az orvosához, amelyben már hivatalosan leszögezték az elvet: az ember a fogantatásának pillanatától em-

lő államtitkárt, Szolnok polgármesterét, Várhegyi Attilát, a diplomáciai testület megjelent tagjait, köztük gróf Alexander Mensdorf-Pouilly-t, a Máltai Lovagrend magyarországi nagykövetét. A megnyitó ünnepséget szentmise követte, amelyet Frank Miklós, máltai káplán, a Magyar Püspöki Kar Karitás megbízottja együtt mondott egy ír és egy francia káplántársával, valamint Barotai József szolnoki plébánossal.

A tábor programja különösen gazdag és változatos volt: hajókirándulás a Tiszaán, látogatás egy tanyán, ahol a jelenlevők lovasbemutatót csodálhattak meg, autóbussz-út Kecskemétre, repülőter-látogatás és — a táborozás tetőpontjaként városnézés Budapesten. A Mátyás templomban Takács Nándor székesfehérvári püspök, a Püspöki Kar Karitás referense, az ország katolikus szociális és karitatív intézményeinek koordinátora mondott szentmisét. Az istentisztelet fényét, amelyen megjelent Angelo Acerbi érsek, apostoli nuncius is, a Monteverdi kórus éneke emelte. A tábor napirendjén reggelenkint szentmise, kulturális és szórakoztató programok, vetélkedők, köztük horgász- és sportversenyek, játékok szerepeltek és esténként „disco” illetve táborfűz, amelyet a görögkatolikus cserkészek rendeztek.

Nem lehet meghatottság nélkül visszapillantani a tábor eseményeire, és arra a természetes nyíltságra, a lelkes jókedvre, a baráti összetartásra és ugyanakkor mély vallásosságra, fegyelemre és spontán hálára, amely a mozgásszerűlt fiatal résztvevőket jellemezte. Bámulatraméltó volt a kísérők éjt-nappallá tévő és mégis mindig derűs áldozatkészsége és a szervezés, amely a Máltai Lovagrend magyarországi delegátusának, Kállai Tamásnak és munkatársainak vállain nyugodott.

Biztos vagyok benne, hogy akinek megadatott, hogy résztvegyen ezen a táboron, onnan lelkileg gazdagodva és jobb emberként távozott. Rá kellett ébrednie, hogy Isten szeretetének számos útja van: közülük biztosan az egyik, ha emberek szeretetben megnyílnak egymás iránt.

FRANK MIKLÓS

beri lény... joga van a fejlődéshez és a megszületéshez.

A minden tiszteletet megérdemlő fiatal „A Szív”-ben megjelent nyílt levele alá bátran és becsületesen a nevét is aláírta.

Írás közben mi lebegett a szemem előtt? Bizonyosan a nemrég letett fogadalom, hogy embertársai egészségének és életének szolgálatába áll, de lehet, hogy a kinyilatkoztatás is, az Ószövetségi Szentírás egyik legrégebbi része, a Mindenhatónak a Tízparancsolatban kifejezett akarata. De egészen biztosan megszólalt lelke mélyén a megvesztegethetetlen hatalom, a lelkiismeret szava. Hiszen Szent Pál hirdeti, hogy ez még attól sem függ, hogy megtanítottak-e valakit kellőképpen a sinai törvényhozásra: „a törvény követelménye a szívbe van írva” — így tanít az apostol. Talán felremltet a levélíró előtt a mohácsi csatamezőn a jelenet, amikor II. Lajos fejére tették a harci sisakot, és a fiatal király elsápadt. Talán gondolt arra, hogy demográfiai Mohácsban élünk, annak is a kellős közepén. A

(Folytatás a következő oldalon.)

Magyarországi változások

3. EGY TÖRTÉNELMI TANÁCSKOZÁS GYÖRBE 50 ÉVEL EZELETT

Napjaink magyar közéleté érzékenyen reagál az egyházak közéleti megnyilatkozásaira. A társadalom jelentős része idegenkedve fogadja, ha egyházi vezetők igyekeznek irányt mutatni az erkölcsi-szellemi zűrzavarban, de nem kicsi azok tábora sem, akik hiányolják a határozottabb állásfoglalásokat az ország időszerű válságúleteit illetően. Ez az ellentmondó, kritikus kövélemény is érzékelteti, hogy a fordulat éve nemcsak váratlanul érte az ország lakosságát, hanem 1989 olyan fordulat volt, amely csupán kezdete valaminek. A visszanyert szabadság megmutatta az utat egy hosszú folyamat előtt, amelyben csak lépésről-lépésre haladva, a feladatokat és döntéseket esetenként mérlegelve lehet értékálló, a valóságos közjót szolgáló döntéseket hozni. Ezért méltányos azok türelmetlensége, akik a napi politikától távolálló, erkölcsi értékeket képviselő egyházak vezetőitől eligazítást várnak a társadalom és az ország alapvető kérdéseiben. Természetesen nem könnyű megfelelni ennek a jogos kívánságnak. Történelmi látás és bátorság szükséges az ilyen, értékálló és hosszú távon ható útmutatáshoz.

A TÖRTÉNELMI KÖRÜLMÉNYEK

Pontosan félévszázada ugyancsak hasonló jelentőségű döntések elé került az ország. A sztálingrádi csatavesztés után nyilvánvalóvá vált, hogy a hitleri Németország elveszti a háborút és Magyarország hónapokon belül szovjet megszállás alá kerül, annak minden minden előrelátható következményével. Tragédiákban nem szűkölködő nemzeti sorsunkra jellemző, hogy éppen akkor fenyegette az országot újabb összeomlás, amikor a harmincas években elindult keresztény társadalmi és ifjúsági reform mozgalmak

A NYÍLT LEVÉL DRÁMÁT FED FEL

(Folytatás az előző oldalról.)

nemzedékek egymásba fonódó láncot alkotnak, és a lánc törvénye, hogy az olyan erős csupán, mint a leggyengébb láncszeme.

Az idő sürget. Nem közömbös, hogy a naptár mit mutat, amikor leszakítjuk egy bét vagy egy bónap lapját. Az anyaságra hivatottak fiatalága elszáll, és áthajlik életük folyása a meddő korba, visszahozhatatlanul.

Ebbe az életbe vágó ügyben lényeges a társadalmi igazságosság felvetése is. A nemzetgazdaság görnyedezik Magyarországon és másutt is a nyugdíjterhek súlya alatt. Az igazságosságnak megfelelő lenne, ha mindazok, akik a hivatalos foglalkozásuk munkája mellett a gyermekek felnevelésének szellemi és fizikai munkáját, valamint anyagi terhet vállaltak, a nevelés éveinek megfelelő nyugellátásban részesülhének. A nyomukba lépő nemzedék és a nagy többletterhet vállaló szülők hatalmas rétege olyan társadalmi erőt képvisel, hogy azt a mindenkorai törvényhozásnak figyelembe kell vennie.

A nyílt levél szerzőjének egyéni problémája általános nemzeti kérdésekre irányította figyelmünket. Amde az az elhatározása, hogy tollat ragadott, mutatja reményességét, hogy lehetséges a segítség szorongó lelke számára. S ha sok ilyen érzékeny lelkű fiatal lesz, akkor a magyar génius, amely annyiszor megmutatkozott a magyar történelemben, az Úr segítségével megtalálja a nyomasztó helyzetből a kifelé vezető utat.

KERNY GÉZA

egészen közel hozták egy demokratikus és szociális népállam kialakulásának lehetőségét. A népi írók szociális lelkiismeretét ébresztő szellemi mélyszántása párosult a katolikus egyház „Quadragesimo anno” kezdetű szociális körlevelének hatásával. A radikális társadalmi és gazdasági reformokat sürgető mozgalmak egész sora, élén egy keresztény, humanista elkötelezettségű fiatal értelmiséggel, állt készen a döntő fordulatra.

A háború folyamán mind több és több egyházi vezetőben és világi hívőben érlelődött meg az a meggyőződés, hogy a neo-barokk Horthy világnak alkonyodik már. Az is nyilvánvalóvá vált, hogy ha az egyházak meg akarják tartani szerepüket a vesztes háború után, akkor előbb önmagukat kell megreformálni. El kell vetniük a feudális kötöttségeket és segíteniük kell a korszerű szociális és demokratikus reformokat követelő társadalmi és politikai erőket.

Ennek a felfogásnak katolikus előharcosai gyűltek össze 50 évvel ezelőtt, 1943 augusztus 26-án titkos megbeszélésre a győri püspöki palotában. A báró Apor Vilmos püspök elnöklete alatt folyó értekezleten jelen voltak a katolikus társadalmi mozgalmak nagy részét képviselő Katolikus Akció vezetői, valamint a legnagyobb katolikus társadalmi szervezetek, mint például a több mint félmillió tagot számláló Katolikus Agrár Legényegyletek Országos Testületének, a KALOT-nak, valamint az éppen virágzásnak indult Egyházközségi Munkásszakosztályoknak, az EMSZO-nak a képviselői. Mind a 23 résztvevő egyetértett abban, hogy Németország veresége csak rövid idő kérdése, ami viszont Magyarországra nézve is történelmi fordulót jelent.

MI TÖRTÉNT GYÖRBE ?

Nem véletlenül vezette Apor püspök a konferenciát. Gyuláról magával hozott közéleti tapasztalatai új, országos távlatokat nyitottak meg előtte Győrben. Az országnak ebben az északnyugati sarkában már elevenen éltek a katolikus társadalmi reform mozgalmak. Szellemi gyökereiket Giesswein Sándor, a tudós győri kanonok, a keresztény szociális eszmeiség nemzetközi tekintélyű apostola ültette el. Ezt a hagyományt folytatta Közi Horváth József prelátnak, Giessweinnek az országgyűlésben is utóda, a Katolikus Akció országos titkára, az egyház szociális tanításának és a munkáskérdések országosan ismert hirdetője. Győrben és környékén a 40-es évek elejétől bontakozott ki a KALOT, az EMSZO, a Katolikus Ifjúságok Országos Egyesülete, a KIOE, amelynek Apor püspök 1942-től egyházi elnöke volt. Még éltek a Giesswein alapította Győr és Vidéke Keresztény Szociális Egyesület gyökerei is E bontakozó mozgalmak életébe vitt lendületet az új püspök. Jelentős támogatással segítette életre az egyházafalusi, Széchenyi nevet viselő KALOT Népfőiskolát. Az egyházmegye földbirtojának egy részét bérletek formájában bocsátotta a zsellérek és kistermelők rendelkezésére és emellett sürgette a földreform mielőbbi végrehajtását. De önálló és előrelátó egyházpolitikai kezdeményezései is jelezték, hogy Esztergomot is megelőzve, ismerte fel a rendkívüli helyzetben szükséges lépéseket.

Igy nem véletlen, hogy nála gyűltek össze 50 évvel ezelőtt azok a katolikus egyházi és világi vezetők, akik egyetértettek abban, hogy a Katolikus Akció ke-

(Folytatás a 6. oldalon.)

... ékes kisasszonyság...

Szeptember 8-a jeles nap az egyház és népünk életében. A következő Balassa strófára emlékeztető, a magyar rokoko világot idéző énekünk így fogalmazza meg a nap jelentőségét:

*Ma született világra
Egy ékes kisasszonyság,
Kinek kebléből bimbózik
Fölséges nagy Uraság.
Fellegek és egek közt
Ma tartatik vigasság,
Az angyalok énekelnek,
Zengenek a muzsikák.*

Az egyház Jézus anyjának, Máriának születését ünnepli Kisasszony vagy Kisboldogasszony napján, ahogy népünk nevezi ősidők óta ezt a napot. Ma is számontartják az ünnepet az ország katolikus vidékein, klüönösen a Mária-kegyhelyeken és mindenütt, ahol Máriát tisztelik a templom védőszentjeként. „Köszönteni jöttünk ó Mária, Neked Hálát adni Isten anyja”, — hangzik fel az ének a kisasszony napi búcsúok ajkán akár a győri kegykép előtt vagy Páloszentkúton, Mátraverebélyen, Andocson, Máriagyűdön, és annyi neves magyar búcsújáróhelyen,

E jeles nap emléke visszanyúl honfoglaló őseink hitvilágába. A pogány istenasszony őszkezdő ünnepe alakult át nálunk Kisboldogasszony ünnepévé. Ennek emlékét őrzi a „boldogasszony” elnevezés, mert Máriának ez a jelzője egyetlen más népnél sem található meg.

A Boldogasszony, a Magyarok Nagyasszonya végig kísérté nemzetünket a kereszténység felvételétől kezdve az újpogányság legutóbbi, négy évtizeden át tartó szervezett támadásán keresztül napjainkig. Jelekként a Mária-kegyhelyekre induló zarándoklatok tartották magukat legszilárdabban a vallásüldözés idején. Máriának ajánlotta fel az országot Szent István. Az ő nevével indultak őseink a lázadó Koppány ellen. Nagy Lajos királyunk építette Máriacell gótikus templomát a törökökön aratott győzelme emlékére. Hozzá folyamodott közbenjárásért Hunyadi János is a nán-dorfehérvári csata előtt és Máriát kiáltottak a török ellen harcbamenő végvári vitézek. Túlélte ez a mélyen gyökerező Mária tisztelet minden történelmi megpróbáltatást.

A hívő magyarság gyengéd szeretetét és töretlen bizalmát mi sem érzékelteti jobban, mint azok a csodálatos jelzők, amelyeket a Máriát dicséző énekek, irodalmi hagyatékok őriztek meg századokon át. Pázmány Péter 1651-ből származó himnuszának bevezető sorai így hangzanak (Babits Mihály fordításában):

*Oh dicsőséges, oh ékességes, csillag
fényességes,
Világ úrnője, kegyes anya, édes!*

Amadé László 1695-ben írta le a következő Mária-énekét:

*Nagy mentsége, reménysége
A kétségbeesteknek,
Dicsősége, fényessége,
Szép csillaga népednek.*

Egy 1714-ből származó énekgyűjteményben található először lejegyezve mindmáig legszebb és legkedveltebb Mária-énekünk:

*Boldogasszony Anyánk,
Régi nagy pátrónánk...*

Ezzel szemben ritkán hangzik fel a „Szűz Mária, mennynek gyöngyös ékesége, — Tiszta szeretetnek aránya, szépsége” kezdetű népénekünk.

Ha folytatjuk a tallózást a Kiboldogasszony-napi búcsújárók énekeinek szövegében, egymást érik a népünk lelkéből fakadó, Máriát dicséző szebbnél szebb

jelzők: „teljes piros rózsá, kinyílt rózsá, életünk világa, hajnal nyílása, éj tiszta holdja, nap mosolygása, vezércsillag, kegyes vigasztalónk, rózsagaly lombja, égi szűz virág” és a jelzők hosszú sora után ismételtén visszatér a bizalom szava: „Mária anyánk, hazánk reménye!” Lajtha László erdélyi gyűjtésében találjuk a következő elragadóan szép sorokat:

*Mária, Mária,
Gyászbán is fényesség
Árva magyaroknak
Te vagy az ékesség.*

Bálint Sándor, néprajztudósunk állapította meg, hogy a Kárpát-medence középkori templomai jelentős részének eredetileg Mária-titulusa lehetett, amelyhez a barokk időkben, az újra éledő Mária tisztelet korában a Kisasszonybúcsúnapot választották hozzá: 233 helységet sorol fel.

Nem hiányoztak e naphoz fűződő népi szokások sem. Egyes Balaton vidéki és göcsei falvakban például úgy tartották, hogy „Mária Isten írádott földje, amelyből üdvösségünk virága és gyümölcse sarjadt”. Ezért a vetőmagot Kisasszonynapra virradó éjszaka, illetőleg hajnalban kitétték a harmatra, hogy e jeles napra az „Urísten szentelése” fogja meg.

Mai világunk messze jár a természetfölöttivel való együttélésnek ettől a szellemétől. Racionális szemléletébe már nem férnek bele a hagyományok. Am egyházi énekeink, a Mária-kegyhelyek tisztelete, a meg nem szűnő zarándoklatok, országunk ismételt felajánlásai a Magyarok Nagyasszonyának jelzik, hogy a magyar nép Mária tisztelete nem veszett ki, a történelem viszontagságainak legutolsó viharán is átmentette. Nem először a századok során. A XVII. századbéli Turóci-féle énekeskönyv őrizte meg a következő sorokat:

*Hozzád futok bánatommal,
Boldogasszony édes:
Méltatatlanná lettem újra
Szent fiad nevéhez.
Lelkemet a bűn mardossa,
Nincs megpihenésem:
Bűnbánóknak édesanyja
Vezess át a vérszen!*

Túl jutottunk a legutolsón is.

-cs -n

NEMZETI ZARÁNDOKLAT RÓMÁBA

A Magyar Püspöki Kar a Szentatya magyarországi látogatásának viszonzásaként nemzeti zarándoklatot rendez Rómába október 7 és 12 közt dr. Keresztes Szilárd hajdúdorogi püspök vezetésével. A zarándoklat két kimagasló eseménye a Magyarok Nagyasszonyának ünnepe a Szent Péter Bazilikában október 8-án, és a Wetter bíboros által végzett szentmise a Santo Stefano Rotondo templomban október 12-én. A zarándoklatot utazási irodák bonyolítják le.

HELYESBÍTÉS. Legutóbbi számunk 9. oldalán tévesen közöltük P. Szőke János kanonoki kinevezését. Tempfli József nagyváradi püspök ugyanis Szőke atyát nem „tiszteletbeli” — ahogy írtuk — hanem „székesegyházi kanonokká” nevezte ki a hat irodalmi stallum egyikébe „mindazon jogokkal és kötelezettségekkel, amelyek ezzel a kinevezéssel együtt járnak”. Szőke atya születésileg a nagyváradi egyházmegye tagja — s amint a kinevezési okmányban olvasható — „több mint két évtizede hivatásánál fogva segíti Szent László elszegényedett örökségét, valamint nemzeti-ségre és vallásra való tekintet nélkül Románia egész népét”. — A kinevezéshez újólag szívből gratulálunk. (Szerk.)

KÖNYVESPOLC

DR. SZÁNTÓ KONRÁD OFM: AZ 1956-OS FORRADALOM ÉS A KATOLIKUS EGYHÁZ. Szent Maximilián Lap- és Könyvkiadó, Miskolc 1993, 219 oldal.

Az ismert ferences egyháztörténész már több népszerűsítő könyvben ismertette a magyar egyház történetének egy-egy izgalmas fejezetét. („A kommunizmusnak sem sikerült”, „A meggyilkolt katolikus papok kálváriája”, stb.). Ebből a sorozatba illik bele a könyv függetlenében jól dokumentált és névmutatóval ellátott jelen kötet is. A jelen kiadvány sokak úttörő munkájára támaszkodik, különösen Salacz Gábor és Hetényi Varga Károly hasonló témájú könyveire. A jelen munka azonban az említett forrásmunkákhoz viszonyítva a teljességre törekedve akar képet nyújtani az 56-os forradalom egyházi eseményeiről, beágyazva az egyházi szemlélyek működését a forradalom politikai és katonai történetébe, megpróbálva az események okait is feltárni. A püspökök egyházkormányzati tevékenységén túl érdekli minden pap, szerzetes és szerzetesnő tevékenysége is, aki valamilyen formában résztvett a forradalomban, illetve belekerült az utána következő megtorlás eseményeibe. A források hiányossága és a levéltári anyag hézagossága, ill. rendezetlensége, számos szereplő elhalálása azonban hátráltatja a kutatásnak. Így a szerző minden igyekezete mellett sem tudta minden egyes személy tevékenységének egészét feltárni és a meghurcolásuk minden következményét bemutatni. Figyelemre méltó mégis, hogy 1956 egyházi eseményeiről és a megtorlás tényeiről itt kerül első alkalommal bemutatásra sok olyan részlet, melyről eddig az ország közvéleményének nem volt tudomása. Időrendi sorrendben a forradalmi események három fázisához csoportosulnak: a tulajdonképpeni forradalom, annak fegyveres leverése és politikai folytatása, és végül a megtorlás, ill. a restauráció köré.

Összesen 176 azoknak az egyházi személyeknek a száma, akiket 1956 novemberétől 1957 végéig meghurcoltak. Hozzá kell ehhez még számítani azt a félszáz egyházmegye és szerzetes papot ill. papnövendéket, akik ebben az időben menekültek Nyugatra, mert félniük kellett a megtorlástól, vagy mert csak így vált lehetővé számukra a papságra felkészítő tanulmányok elvégzése.

Szorosan összefüggenek az 56-os forradalommal azonban azok az egyházi perek is, amelyekben a konszolidálódó Kádár rendszer a potenciális egyházi ellenzékét igyekezett „kivonni a forga-

lomból”, hogy az egész egyházat megfélemlítve előkészítse a talajt a párt központi szerve által már 1958 júliusában elhatározott „nemzeti egység” politikához, mely csakis az egyház lojális magatartása mellett számíthatott sikerre. Ennek a „nemzeti egység” politikának voltak alamszina osztó percei azok a „kis lépések”, az egyház működési lehetőségének parányi nyitásai, mellyel a rendszer az állandóan veszély-

ben forgó szavahihetőségét az egyházzal szemben erősíteni próbálta. Az események részletes bemutatását célul tűző riport-könyvben továbbvezető elemzést, ami az „egyházi krimi” történelemmé, az élet tanítómesterévé avatja — ritkán találunk. E hiányosság, és a tipográfiai kiállítás gyöngesége ellenére, a könyv kötelező olvasmánya lehetne sok mai megriadt katolikuskak, de figyelmébe lehet ajánlani az egyházat állandóan tehetetlenséggel vádolóknak is.

ANDRÁS IMRE SJ

Magyarországi változások

(Folytatás az 5. oldalról.)

retében és azon kívül létrejött katolikus társadalmi tömegmozgalmak, elsősorban a KALOT és az EMSZO hatalmas közéleti erőt képviselnek, átmentésük létfontosságú nemzetpolitikai követelmény. Ahhoz azonban, hogy az evangélium erkölcsi elvei és a pápák szociális tanai érvényre jussanak, koncentrált és hiteles politikai akcióra lenne szükség, amire a nagybirtokos katolikus arisztokrácia és a hivatalos egyházi vezetés elmaradott gazdasági és társadalmi érdekeit támogató Egyesült Keresztény Párt többé nem alkalmas. Ebből a zsákutcából keresett kiutat ez a győri tanácskozás.

Első lépésként a konferencia elhatározta a katolikus szervezetek és mozgalmak egyesítését föderatív alapon és megalapította a Katolikus Szociális Népmozgalmat. Lelki vezetését és pártfogását maga a püspök vállalta, míg elnökéül Kovrig Béla szociológust, Teleki Pál egykori tanácsadóját, a kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem rektorát választották meg. A mozgalom szellemi vezére és lelke Kerkai Jenő jezsuita páter, a KALOT egyik alapítója lett. A mozgalom eszmei programjának kidolgozására a győri konferencia résztvevői Kovrig Bélát kérték meg. A három kötetes munka bevezető részében Kovrig a francia filozófus, Jacques Maritain theocentrikus „integrális humanizmus” eszméiből kiindulva a magyar társadalom minden rétegét érintő, átfogó társadalompolitika tervrajzát vázolta fel. Ez a ma is csak sokszorosított formában létező, de változatlanul jelentős három kötetes munka már annakidején, az 1944 tavaszán bekövetkezett német megszállás miatt sem jelenhetett meg nyomtatásban.

A KORSZERŰ MAGYAR KERESZTÉNY-DEMOKRÁCIA SZÜLETÉSE

A győri találkozó résztvevői körében azonban nem volt kétséges, hogy az egyház érdekeinek védelmére és a létrehozott mozgalom társadalompolitikai programjának megvalósításához elengedhetetlenül szükséges egy új, dinamikus, haladó szemléletű kereszténydemokrata párt létrehozása. Ennek megszületését sürgették, amikor a hazafias és náciellenes társadalmi erők és politikai pártok az illegálisban megalakított Magyar Frontba tömörültek, amelybe meghívták a Katolikus Szociális Népmozgalmat is. Később azonban, az ellenkormány alakításának tervét latolgatva, csak pártok képvesletét ismerték el a szervezetben. Ennek közvetlen következményeként alakult meg 1944 őszén a Keresztény Demokrata Néppárt, amelyet gróf Pálffy József, Apor püspök unokaöccse, a párt kiszemelt elnöke képviselt a Magyar Frontban. Ennek egy tanácskozásán a püspök személyesen is részt vett, jelezve nemcsak közéleti érdeklődését, hanem az egész ország sorsa iránt érzett közéleti felelősséget. A Vatikán is elsősorban rá gondolt, amikor az ország új esz-

tergomj érseket és bíboros primását kereste a magyar püspöki karban az idős és beteg Serédi Jusztinián utódként.

ÉLETMŰVE MA IS HAT

Az utókor Apor Vilmost, mint a püspökvár pincéjében védelmet kereső nőkvértanú oltalmazóját, a boldog emlékű püspököt tiszteli. Életrajzírói ugyan részletesen ismertetik fentvázolt közéleti tevékenységének és az üldözött zsidók védelmében tanúsított magatartásának jelentősebb mozzanatait, de az idő elhomályosította példás közéleti elkötelezettségét. Azt, hogy arisztokrata származása ellenére, vagy éppen annak helyes értelmezése szerint az egyház tanítása értelmében vállalta a szegény nép és az egész ország érdekeinek védelmét. Ilyen irányú kezdeményezései, teljes feltárást igénylő közéleti lépései példásan és hitelesen mutatják, hol kezdődik és hol végződik az egyház vezetőinek felelőssége a ország sorsának, a társadalom életének alakulása iránt.

Életeművének részletes feltárását és tanulmányainak ébrentartását életrajzíróin kívül ma is végzi az Apor Vilmos Emlékbizottság, a boldoggáavatási perét folytató egyházi bizottság és az Apor Vilmos Népfőiskola, amely elsősorban a fiatal nemzedék számára kínál lehetőséget a közéleti tájékozódásra Apor Vilmos szellemében, — 50 évvel a katolikus társadalmi reformmozgalmak történelmi jelentőségű győri konferenciája folytatásaként.

KOVÁCS K. ZOLTÁN

NINCS MÉG DÖNTÉS A LÁNYMINISTRÁNSOKRÓL

A vatikáni sajtóterem igazgatója, Navarro Valls nyilatkozatot tett közzé a női ministránsokkal kapcsolatban. A kérdés azért merült fel, mert a „Time” című amerikai hetilap szerint a Vatikán pozitív választ adott volna ezirányban. Ezzel szemben a Vatikán szóvivője azt nyilatkozta, hogy tanulmányozzák ezt a lelkipásztori jellegűnek minősített témát, de eddig még nem született semmiféle döntés az ügyben. VR

JÓ HÍREK A KASTLI

EURÓPAI MAGYAR GIMNÁZIUMBÓL

Dr. Dobos Krisztina államtitkár személyében április 26-án magasrangú vendéget fogadhattunk gimnáziumunkban. Látogatása zárópontja volt az ezt megelőző magyarországi tanárok hospitálásának iskolánkban, mely a magyar-bajor kulturális közeledés jegyében zajlott le. A magyarországi kollégák betekintést nyerhettek mind a bajor oktatási szisztéma, mind pedig iskolánk nevelési és tanítási színvonalába. Hazatértük után mindnyájan a legnagyobb elismeréssel írásban is nyilatkoztak Madl Ferenc Művelődési és Oktatási miniszternek, akinek a testvére is Kastlban végezte gimnáziumi tanulmányait. Az államtitkári látogatás így a Ma-

Cserkészélet

„TÜSKEVÁR” KISCSEKÉSZ TANYÁZÁS

A haragoszöld Waldviertel-i dombok között táboroztak július 4-től 17-ig a bécsi kiscserkészek vezetőikkel együtt 48-an. Az arrafelé szokásosnál még hűvösebb időjárás ellenére tartalmas és hangulatos tanyázás sikerült. (A tíz éven aluli kiscserkészek ugyanis házbán tanyáznak, csak a cserkészek szállhatnak sátor-táborba.)

Idén Fekete István: „Tüskevár” című regényét játszottuk el a tanyázás keretében, de volt népdaléneklés, népi játékok, természetjárás-megfigyelés és sok más érdekes tudnivaló, amit elsajátíthattak a gyerekek.

Kirándultunk a vadregényes Isper-szoroshoz: gyönyörű és izgalmas volt. A hosszú utat (24 km) szinte végig énekelve tették meg a gyerekek. Sőt az aprócskák — a 6 évesek — vállalkoztak a visszaútra is, bár végtére örültek a hazaszállításhoz.

Az eredményes munka lelkes, fiatal vezetőink érdeme, akik önzetlenül adják tudásukat és idejüket a nemes cél érdekében: Isten, a haza, a magyarság és embertársaink iránti szeretetre és szolgálatra nevelni.

Anyagi támogatás nélkül azonban nem lehetett volna a tábor megvalósítani. Ezúton szeretném a gyerekek, és a magam nevében támogatóinknak, a Szent István Egyletnek — mely Fenntartó Testületünk — és a Központi Szövetségnek köszönetünket kifejezni. Továbbá köszönet illeti Valentiny Géza preláthus urat, aki lehetővé tette az anyaországi és kisebbségi részvételt. Ugyancsak az ő segítségével tudtuk megoldani a Kastl-i vezetőképző-táboron résztvevő 4 vezetőjelölt táborúját. Megérdemelték a bizalmat: derekasan tanultak, így 4 új vezetővel gazdagodtunk. Nagylétszámú csapatunkban csak így lehet színvonalas munkát végezni.

Szemerédi Ilona csapatparancsnok

VÁG-EMLEKTÁBOR A KIS-DUNÁN

A KMCSSZ európai vízicserkész-rajja és a Szlovák-Komárom-i Jókai Mór cserkészcsapat vízicserkészei a legendás hírű Vág-i tutajút emlékére július közepén közös vízitúrán bejárták a Kis-Duna festői tájait. Sajnos, a Vágon, melynek a ráépített erőműrendszerek miatt csatorna jellege van, a csónakázás tilos.

VEZETŐKÉPZŐ TÁBOROK KASTL-BAN

A KMCSSZ európai kerülete a tavaly felavatott Kastl-i Hárshegy Cserkészparkban tartott VK-tábort az európai magyar cserkészvezető utánpótlás biztosítására. A 2 hetes kemény munka után dr. Grynaeus Péter, a vezetőképzés európai vezetője a tábor 105 résztvevője előtt 15 új segédtestet és 30 örsvezetőt avatott fel, hogy Gémes Istvánné — Réka — európai kerületi parancsnok irányítása mellett elkezdjék cserkészvezetői szolgálatukat.

Szemerédi Tibor

gyar Művelődési és Oktatási Minisztérium részéről az iskolánk iránt tanúsított elismerés kifejezése volt. Külön dicséretet kaptunk a magyar szokások ápolásáért és magyarságunk tudatos megőrzéséért Dr. Dobos Krisztina ígéretet tett arra, hogy a magyar állam a tőle telhető legnagyobb jóakarattal fogja iskolánkat támogatni.

Alig hogy elhagyta az államtitkárnő gimnáziumunkat, máris újabb örömhír érkezett, ezúttal a bajor kultuszminisztériumtól. Eszerint az európai modellt legalább 2001-ig érvényben tartják, ami azt jelenti, hogy eddig az időpontig minden ötödikes gimnázistánk erre a modellre iratkozik be iskolánkba. Azok az érettségizőink pedig, akik az európai modell keretében jártak ide, és érettségi átlaguk jobb 1.50-nél, a „Német nép” Alapítványának a támogatására számíthatnak egyetemi tanulmányaik egész időtartama alatt, s ez mintegy 1000.— DM-et tesz ki havonta. Reméljük, hogy ez még nagyobb motivációt fog jelenteni érettségiző diákjaink számára.

Szalay András igazgató

LAPSZÉLRE

„Mi az igazság?” címmel közölte az Új Ember (jún. 20.) egyik olvasójának írását, amely Bukovszky érsek, bucaresti nuncius egy kérdésre adott válaszára vonatkozik. Az érsek úr ugyanis lényegileg ezt nyilatkozta: „Romániában — így olvasható a lapban — az egyház gondoskodik arról, hogy mindenki saját anyanyelvén hallgathasson misét, járulhasson a szentségekhez. Istennek hála, mindez Romániában biztosított”. (Helyes magyarsággal: biztosítva van!) — Én magam nem is a Bukarestből jött magvas kijelentésen csodálkozom, hanem az Új Ember szerkesztőjének az álláspontján. Íme: „Ami ... konkrétan Bukovszky érsek nyilatkozatát illeti: neki mint bucaresti apostoli nunciusnak a Vatikán és a román állam kapcsolatainak ápolása a feladata. Ezt sosem szabad elfelejteni, amikor nyilatkozatát olvassuk”. — Tehát: ehhez tartsd magad, magyarom!

— síjő —

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Bécs: Gyémántmisés jubileumot ünnepelt dr. Gianone Egon prelátus úr július 18-án, vasárnap, a 10.30 órakor kezdődő magyar szentmisén a Deutsch-Orden templomban.

Halottaink: Vigh Tibor, május 17-én hunyt el. Gyászolja felesége és gyermeke, valamint szülei és rokonsága. Temetése július 4-én a bécsi Zentral-Friedhofban volt. **Tóth Istvánné,** szül. **Ölbei Rozália,** 90 éves korában, július 1-én hosszú szenvedés után elhunyt. 33 éve hagyta el Magyarországot. Élt Norvégiában, Ausztriában. Július 4-én temették Sopronkövesden. Gyászolja fia, István és rokonai. Adj Uram örök nyugalommal nekik!

Linz: Május 31-én Welsben keresztelték **Skákacs Rolandot,** Sz. Artur János és Oszváth Emese fiát. Az erdélyi család az idegenben is mindig hűségesen megőrizte ragaszkodását az egyházhoz és Magyarországhoz.

FRANCIAORSZÁG

Lyon: A keresztség szentségében részesültek: **Erős Márk,** Le Thor-ban. **Tichit Marion,** Gilles és Újvári Éva leánya, Béziers-ben. **Felker Gwendoline,** Isle-d'Abeau-ban. **Ramos Ornella,** Lyonban. **Major Nelson,** Lyon-ban. **Páncsics Rebecca,** Bourgoin-Jallieu-ben. **Sallay Judit,** Lyonban. **Frigur Rudolf,** Lyonban. **Felker Astrid,** Bourgoin-Jallieu-ben. **Csóka Jean-Ferenc,** Lyonban; **Csóka Pierre-László,** Lyonban. **Molnár Diana,** Lyonban.

Bérmálkozás: Május 8-án Miklós házy Attila, a magyarok püspöke a szavajai Notre Dame de Myans kegyhelyen bérmált. A bérmálás szentségében részesültek: **Rauk Alice;** **Soós Zsuzsanna;** **Soós László;** **Tóth Pálma;** **Sallay Judit;** **Tompos Marie-Claire;** **Deschamp Heléne;** **Kövesdi Carine** és **Bencsik Antoine.**

Szentségi házasságot kötöttek: Varró Richard és **Trogno Bernadette,** Perpignan-ban. **Gyomlai Péter** és **Joelle Lécuyer,** Vétraz-Monthoux-ban. **Újvári Sophie** és **Richard Fernandez,** St. Félix-de-Lodez-ban.

Az örök hazába költöztek: Tázlári József, 73 éves korában, Pegomas-on. **Tóth József,** 58 évesen, Lyonban. **Zajác László,** 64 éves korában, Feyzin-ben. **Vincze Pálné,** szül. **Szűcs Mária,** 68 évesen, Bourgoin-Jallieu-ben. **Virágh Gyula,** 77 évesen, Bourgoin-Jallieu-ben. **Zsombok Eloi,** 1 napos korában, Lyonban. **Tamási István,** 15 évesen autóbalesetben, Bourgoin-Jallieu-ben. **Tóth Lászlóné,** szül. **Angyal Rozália,** 85 éves korában, Lyonban. **Pável Árpád,** 86 éves korában, Carpentras-n. Nyugalom-jának békében!

NEMETORSZÁG

Aachen: A szentkereszttségben részesültek: **Szigeti István László** és **Szigeti Barbara Dorottya,** Sz. László és Reiners Franziska két gyermeke az újonnan tatarozott Aacheni Magyar kápolnában.

SEGÍTS, HOGY SEGÍTHESSÜNK!

Mezőkövesden 21 ezer ember él, közülük 5800 idős, nyugdíjas. 70 %-uk egyedül él, kiszolgáltatva a betegségnek, a magáramardottságnak. Rajtuk szeretnénk segíteni egy olyan Szociális Otthon építésével, ahol a munkában megfáradt emberek békés, nyugodt, szeretetteljes környezetben élhetik életük hátralevő napjait. Ahol megtapasztalhatják a személyes törődést, ahol a betegekben a szenvedő Jézus látja az ápoló, s a beteg az ápolóban Isten le-hajló szeretetét érezheti. A gondozott meglévő lakását átadnánk fiatal házásoknak, hogy ne kelljen albérletet fizetniük, ugyanakkor az idős ember hazalátogathatna volt otthonába, így nem szakadna el gyökereitől. Itt nyernének végleges elhelyezést az értelmi fogyatékosok is.

Sajnos, sem az egyház, sem a Máltai Szeretetszolgálat Mezőkövesdi Csoportja nem rendelkezik olyan anyagi bázissal, amely ezt a jelentős beruházást — 10 millió forint — fedezné. Egy idős házaspár városunknak ajándékozta hatalmas ingatlanát, gyümölcsösét, hogy haláluk után ott Szociális Otthon épüljön a legszegényebbek számára. Ezt a nemes feladatot szeretnénk megvalósítani, s ehhez kérnénk anyagi segítséget.

Működő Alapítványunk nyitott. „Gondoskodás Alapítvány”. **Bankszámlaszáma: 650 010457. Képviselője: Halmi Józsefné, H-3400 pénzüntézet: OTP Bank Rt. Mezőkövesd. Szám Mezőkövesd, Kavicsos út 7. 11/2. Kezelőpénzüntézet: OTP Bank Rt. Mezőkövesd. Számlaszáma: 279-98081.**

Köszönettel: Balogh Simon prépost és **Halmi Józsefné,** Magyar Máltai Szeretetszolgálat, Mezőkövesd.

Köln: Halottaink: Dr. Csóka Ferencné, sz. **Hégel Éva Piroska,** tragikus hirtelenséggel június 12-én, életének 68. évében elhunyt. Búcsúztatója a Köln West Friedhofban volt. **Siklóssy Pálné,** szül. **Kannovits Katalin,** bonni lakosú hívünk, hosszantartó betegsége után életének 82. évében elhunyt. Búcsúztatója a Bonn-Beuel-i temetőben volt. **Dr. Szilágyi László,** dísseldorfi hívünk (volt Szatmári lakos), június 15-én, életének 58. évében tragikus hirtelenséggel elhunyt. Temetése a Düsseldorf Oberkassel-i temetőben volt. Adj Uram, örök nyugalommal nekik, itt maradt szeretneiknek pedig a Te vigasztaló kegyelmedet. Örizzék meg őket szeretetükben!

München: A keresztség szentségében részesültek: **Vida Sebastião,** V. Gusztáv Imre és V. Melinda Marietta fia; **Fendt Robert Tibor,** F. Stefan Werner és Gáspár F. Ildikó fia, július 7-én. **Pataki Elisabeth Sabrina,** P. Rozália kisleánya július 25-én.

A bérmálás szentségében részesültek: **Bozó Mária,** Ballya Szilvia, Fias Olivér, Görög Bontod, Juhász-Vedres Anita, Kramli Szilvia, Ruisz Dorottya, Szentiványi Eszter és Varjú Ilona.

Szentségi házasságot kötöttek: Siegwart Johann és **Lachner Brigitte,** február 26-án.

Halálkozás: Dr. Rumpf János, 72 éves korában elhunyt. Temetése március 11-én volt. **Vértessy Terézia,** 100 éves korában elhunyt. Május 3-án búcsúztattuk. Adj nekik Urunk örök nyugalommal.

*

A Münchenben élő magyar katolikusok augusztus 22-én, vasárnap, a Damenstift templomban ünnepelték Szent István király napját. Az ünnepi szentmisét dr. Kerekes Károly, a Ciszterci Rend zirci kongregációjának prézes apátja mutatta be. A nagy magyar nemzeti ünnepre — amely csaknem egybeesik a Ciszterci Rend nagy szentjének, Szent Bernátnak ünnepével — számos egykori magyarországi rendi tanítvány jött el Németországból és Ausztriából, hogy egykori tanítórúdjának apátjával találkozzék. Emelte az ünnep bensőséges hangulatát, hogy az apát úrral Bisztrai László aranymisés magyar lelkész és két erdélyi magyar lelkész együttesen misézett.

Stuttgart: Keresztelés: Cuoco Laura, C. Giuseppe és Hanák Aranka kisleányát május 30-án kereszteltük. A boldog szülőknek gratulálunk és kívánjuk, hogy gyermekük növekedjen korban és bölcsességben Isten és az emberek örömeire.

Hírek — események

Május 27-én temették Posadas Ocampo mexikói bíborost, Guadalajara érsekét, aki, mint ismeretes, május 24-én hat más személlyel együtt, 67 éves korában, kábítószerkereskedők fegyveres konfliktusának áldozata lett. II. János Pál pápát a temetési szertartáson Edoardo Pironio bíboros, a Világiak Pápai Tanácsának elnöke képviselte. Felolvasta a Szentatya levelét, amelyben mély részvétét nyilvánítja az egyházmegye híveinek és a mexikói népnek a veszteségért. „A példamutató főpásztor tragikus halála — írja a pápa — legyen sürgető felhívás mindenki számára, hogy gyökeresen kitepjék a rettenetes erőszakot, amely már annyi fájdalmat és halált okozott”. VR

*

A pápa a közelmúltban találkozott a nemzetközi megbékélés tanulmányozására alakult olasz központ tagjaival. Hozzájuk intézett beszédében utalt egy nemzetközi rend fokozatos kialakulására, amely az emberi jogok elismerésén alapul. Ezzel kapcsolatban leszögezte: az emberiség lelkiismerete, amelyet alátámaszt a nemzetközi jog, azt kéri, tegyék kötelezővé a nemzetközi humanitárius beavatkozás jogát azokban az esetekben, amikor súlyos veszélyben forog népek vagy egész etnikai csoportok életben maradására. MK

PÜSPÖKI LÁTOGATÁS GENFEN

1993. május 23-án Miklós házy Attila SJ. a külföldön élő magyar katolikusok püspöke meglátogatta genfi híveit. A Magyar Katolikus Misszió hagyományos vendégszeretettel készülődött a nagy eseményre, melyet külsőségeiben is méltóan akart megünnepelni. — „Ecce sacerdos magnus” — énekelte a kedves vendég tiszteletére a genfi magyar katolikusok nemrég alakult kórusa. A szentmisén, melyet a püspök atyával együtt *Mehrle Tamás* professzor svájci főlelkész, valamint *Rába Lukács* pálos atya, a francia-svájci Magyar Katolikus Misszió plébánosa celebrált, nem csak a Genfben, hanem Lausanne-ban és a környéken élő hívek is szép számban vettek részt.

Prédikációjában a püspök atya hangsúlyozta: a püspök feladata a híveket hitükben megerősíteni, elhozni hozzájuk újra és újra az evangéliumot: Isten szeretetét. A szentmise végén tolmácsolta a Szentatya üzenetét, azt, hogy tud ró-lunk, számon tart bennünket, imádkozik értünk, szeretettel gondol ránk szét-szórtságunkban is. Végül a jelenlévő híveket *pápai áldással* áldotta meg.

A szentmise után a *Sainte Boniface* templom dísztermében gyűlt össze az ünneplő közönség, hogy a genfi egyház-köztség, a lausanne-i hívek és a testvér-egyházak nevében köszöntsék magas vendégünket. Főpásztorunk röviden válaszolt az ünneplő beszédekre, majd a hívekkel együtt közös ebédet vett részt. Ebéd után beszélgetett a genfi katolikus egyházköztség küldötteivel.

Köszönjük püspökatyánk lelkipásztori látogatását, léleken gazdagodtunk, hitünkben erősödöttünk általa.

Czellár Judit

Hírek — események

A közelmúltban két római templom, a Lateráni Bazilika és a San Giorgio in Velabro templom ellen elkövetett bombamerénylet mérhetetlen károkat okozott; a helyreállítási munkálatok éveket vesz-nek igénybe. Ennek ellenére a Lateráni Bazilika újra megnyílt a látogatók számára.

*

Számos nehézség áll egy szentföldi pápai látogatás útjában. Izrael egy év óta tárgyal a Vatikánnal kapcsolataik normalizálásáról, eddig azonban nem sikerült az akadályokat eltávolítani az útból. Ezek közé tartozik Jeruzsálem státusa és a palesztinai arab keresztények helyzete. Nagyon valószínű ezzel szemben egy libanoni látogatás. A pápa már 1989 nyarán kijelentette, hogy Beirutba akar utazni, hogy elősegítse a béke helyreállítását. Most a Libanon számára meghirdetett rendkívüli szinodus szolgáltathatna alkalmat rá, hogy a Szentatya személyesen is kifejezhesse a szolidaritását a 17 éves háborúskodás sújtotta, 50 %-ban keresztények által lakott ország lakosságára iránt.

ÉNEK

*Az alkony oszon már
Fák lombja alól.
A nyár hegedűjén
Ősz bánata szól.*

*Fák lombja alól
Táncolva az ősz jön
S a rőt koszorút
Megrázza a törzsön.*

*Táncolva az ősz jön
S mint felleg a hegyre,
Vállamra borulnak
Az ősz meg az este.
Az ősz meg az este.*

Juhász Gyula (1883—1937)

MIKLÓSHÁZY PÜSPÖK MÜNCHENBEN

Európai körútjának utolsó előtti állomásaként dr. Miklós házy Attila SJ a külföldön élő római katolikus magyarok püspöke július 16-a és 18-a között meglátogatta müncheni híveit.

16-án délután a bérmálásra készülő fiatalokkal találkozott, este pedig a KMÉM helyi csoportjának meghívását elfogadva, „Egy szívvel, egy lélekkel” címszó alatt tartott előadást, beszámolt. Szavaiból és a hozzászólásokból kitűnt, hogy személye kapcsolatot teremtett köztünk és az otthoni egyház között, ugyanakkor az egység jele a világon szétszóródott hívei számára. Az est egyben a püspök és hívei találkozája is volt.

Vasárnap délelőtt főpapi szentmisét celebrált és a bérmálás szentségét szolgáltatta ki 9 fiatalnak. Szentbeszédében rávilágított arra, hogy a keresztény élet a mindenkori nehézségek ellenére az egyéni erőfeszítés és a Szentlélek kegyelme által lesz szép, értékes.

Híveitől a „közeli”, jövő évi viszontlátás reményében búcsúzott.

Merka János

**BÉRMÁLÁS MÜNCHENBEN
A DAMENSTIFT TEMPLOMBAN**

A papi asszisztencia (balról jobbra): Merka János ifjúsági lelkész, dr. Cserháti Ferenc plébános, Miklós házy Attila püspök és Frank Miklós rádiószerkesztő, a Magyar Püspöki Kar karitás megbízottja. Az oltárnál Fejős Ottó főlelkész.

*Nem a mennyiség, hanem a minőség
a szellemi erőnek sarkalata, s esze-
rint éppen nem azért forog veszély-
ben létünk, mert kevesen vagyunk,
hanem mert súlyunk oly parányi.
Széchenyi*

MAGYARORSZÁGI INGATLANOK közvetítése, igények szerinti keresése. Fax (D) 089 / 5 43 81 47.

VIDEOKAZETTÁK CSERÉLÉSE!

Amerikai - kanadai szisztémáról magyar rendszerre, vagy fordítva, 24 óra alatt. Küldje videóját szeretteinek!

VIDEOFILM

a Szentatya magyarországi látogatásáról, 2 órás színes műsor. ára 23 \$ portóval együtt.

KAPHATÓ

a történelmi Magyarország színes térképe, az ország és a vármegyék címereivel, plasztikkal védett kartonon, 22 x 32 nagyságban, portóval 20.— \$ a következő címen:

MAGYAR NAPLÓ — VIDEO DEPT.

P. O. Box 822, Daytona Beach, FL 32115, USA.

MEGJELENT! ÚJDONSÁGI

CSERHÁTI FERENC: HITÉBRESZTŐ

Kada Lajos érsek, bonni nuncius bevezetőjével. Szent István Társulat kiadása, Budapest 1993, I—III kötet, összesen 936 oldal. Hitbeli önképzésre, a szentírásban való elmélyülésre és lelkiolvasmányként használható szentbeszéd a vasárnapi szentmise olvasmányok alapján.

A színes borítavallású I—III kötet ára 30.— DM. Münchenben kapható a misék után a Damenstift-templom sekrestyéjében, illetve a Magyar Katolikus Misszió (Oberföhringer Str. 40).

